

MLADOST

Mestna hranilnica ljubljanska

[Građska štedionica]

u Ljubljani, Prešernova ulica.

STANJE VLOŽENEGA DENARJA nad 120 milijonov dinarjev. SPREJEMA VLOGE na hranilne knjižice in na tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

ZLASTI PLAČUJE za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

JAMSTVO za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kakor kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem in davčno močjo. Ravno radi tega nalagajo pri njej tudi sodišča denar mladoletnih, župni uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je

denar popolnoma varen!

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani, Dunajska c. 17

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe; b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako; c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove proti razpoki in prelomu.
3. Sprejema v novoustanovljenem življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.

Skupno premagamo skupne težave!

NOVA ZALOŽBA

F. Z. Z. O. Z.

Ima v zalogi vsakovrstne pisarniške, šolske knjige, zvezke, risalne priprave v največji izbiri za tehnike in inženirje, vse najnovejše knjige svoje in drugih založb, tudi nemške in francoske.

Sprejema naročnino

na tu- in inozemske knjige in liste.

Edino združno podjetje te stroke v Sloveniji!

Prodajalna K.T.D.

(prej Ničman)

Ljubljana (poleg Jugoslov. tiskarne)

Vse pisalne potrebščine, podobne, molitveniki, svetinje, devocijonalije itd.

Svoji k svojim!

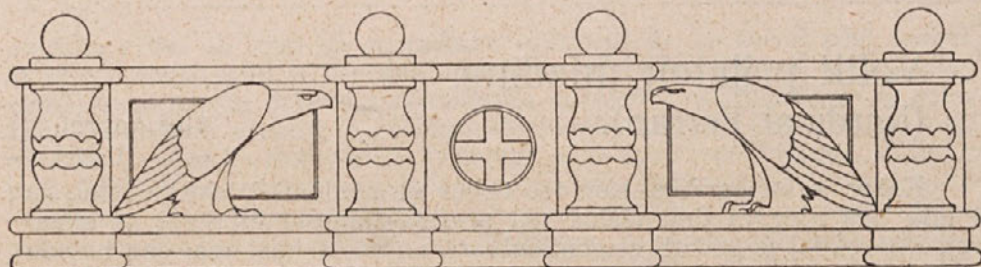

L. Mikuš

Ljubljana
Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo
dežnikov in solnčnikov in izprehodnih palic.

Popravila točno in solidno.

LETNIK XVIII
ŠTEV. 6

MLADOST

LETO 1925
JUNIJ

Za praznik sv. Alojzija.

Ne sme se zgoditi, da bi šel dan svetega Alojzija z zunanjo slovesnostjo mimo nas. Ne! Globoko v duši moramo čutili praznik! Kakor sveti zaščitnik naš, ki je nosil tajno v sebi čudovito moč za bogato življenje, v katerem je tekom kratkih trindvajset let dozorel za cilj.

Ko bele lilije vzcveto po naših vrtovih in rdeče rože, slavimo Tvoj dan, sveti Alojzij . . . da bi tudi nam cvetele in nikdar ne ovenele lilije neoskrunjene, lepe mladosti in rože požrtvovalne, dan za dnem bolj goreče ljubezni božje v delu za lastno izpopolnitev in v skrbi za blagor bližnjega in domovine!

Na Tvoj dan nam zablesti v novem žaru Tvoj in naš ideal: bela lilija in rdeča roža, znaka čistega in v ljubezni delavnega življenja, znaka v duši nevidnega pečata plemstva božjega, znaka milosti, v pokori obnovljene, pri mizi Gospodovi pomnožene.

Sv. Alojzij — bodi nam vzor!

Dr. Gr. Rožman.

Velik prijatelj mladine. (Kardinal Ferrari).

Aleš Napret.
(Dalje.)

Kakor je bil kardinal sam ves dober za mladeniče, tako je želel, da bi bila tudi njegova duhovščina vsa prežeta ljubezni in skrbi za mladi svet. Redkokdaj je govoril semeniščnikom, da ne bi imel vsaj ene besede tudi za svoje mladeniče. Duhovnikom je napisal lepo besedo: Kadar bo šlo za fante, jim odprite ne samo hišna vrata, ampak tudi okna. Ako je hotel kak župnik zidati novo cerkev, ali jo napol razpadlo popraviti, je kardinal navadno zahteval najprej oratorijev za žive templje božje in je zagotavljal, da denarja za zidavo cerkve ne bo manjkalo, če bodo ti oratoriji dobro stali. On sam je v tem dajal najboljši zgled. V njegovi palači je bilo vedno polno samih fantov: fantje na dvorišču, na stopnicah, v kuhinji, večkrat celo v predsobi kardinalovi. In kadar so se v svoji vročekrvnosti spozabili, je kardinal pozvonil svojemu tajniku in nejevoljen vpraševal, kaj pomeni ta »šunder«. Tajnik je samo omenil: Fantje so, pa je škofu že zaigral na ustnicah nasmeh: »A, mladeniči; dobro je.« In nič več!

To lepo razmerje in rodovitno delo pa je nesrečna vojna 1915 pretila na mah uničiti. Nad dvatisoč članov je moralo k vojakom, vsi propagandisti. Tudi predsednik »Unione« je moral zamenjati duhovno orožje z vojaškim. Težko je bilo kardinalu in solze so mu stale v očeh, ko se je poslavljajal predsednik. Pač je mislil na velike nevarnosti vojaškega življenja po kasarnah in na fronti, ki prete njegovim ljubim sinovom. Mislil je na veliko število onih, ki še niso našli izgubljene vere in nedolžnosti v »Unione« in so v nevarnosti, da se izgube za vedno.

Pa tudi tisti težki dnevi ga niso našli slabotnega. Podvojil je svoje moči in ljubezen tistim redkim, ki so ostali še doma. Z vsem ognjem svoje gorečnosti jih je vžigal za junaško delo in veselo borbo. Rotil jih je, naj ne puste pasti niti ene ustanovljene Zveze. Skušajo naj za vsakega padlega brata ustanoviti novo zvezo. Z ginljivo vnemo so mladeniči ubogali svojega ljubljenelega kardinala. Po odhodu prvih propagandistov so se priglasili novi in so se z resnim študijem versko-socialnih vprašanj, z vajo v govorništvu in v praktičnem društvenem delu izobrazili tako, da so z resnično apostolskim duhom izrabili vsako prosto uro med tednom in ob nedeljah, da so pridobivali v mestih in po deželi fantovska srca za katoliške ideale. Povsod so vstale nove Zveze! V Milanu samem v nekaj mesecih dvajset! Kako je bil vesel kardinal Ferrari! Kljub ogromnemu delu, ki je slonelo na njegovih ramah, je bil skoro neprestano med svojimi fanti. Zdaj jim je blagoslovil prapor, zdaj zopet prečul z njimi nočne ure molitve pred Najsvetejšim. Drugič se je udeležil njihovih prireditev in zborovanj, obiskal je tudi navadne sestanke, da jim je dajal z besedo poguma in vztrajnosti. »Da bi jim postal v vsem vse«, se je pridružil celo njihovim zabavnim in sportnim vajam. Nekoč je, že kot postaren mož, pri neki gorski turi kljub duhovski obleki odnesel zmago nad mladimi sportniki.

Pa tudi prijateljev na fronti ni pozabil. Skrbel je in molil zanje. Fantje so mu pošiljali s fronte navdušena pisma. Kardinal je našel vedno časa, da jim je na pisma osebno odgovarjal.

Vojna je minula. Delažejni so se vrnil katoliški mladeniči v svojo »Unione«. Našli so jo krepkejšo, močnejšo, kot so jo zapustili. Iz raztresenih, borivnih moči je nastala dobro urejena armada. Posamezna društva so se priklopila trdno organizirani škofijski zvezi z enotnim vodstvom, da

so tako ramo ob rami šli sovražniku nasproti! Že so zoreli prvi sadovi. Iz enega društva, ki je obsegalo vse fante od 14. do 30. leta brez razlike stanu, so se razvila delavska, rokodelska in dijaška društva, ki so se poleg skupnih idealov združila v posebne stanovske interese. Gojili so pri sebi resnično krščansko ljubezen do bližnjega in so tako tvorili močno obrambo proti lažnjivemu, rdečemu socializmu. Živahnim delavskim in rokodelskim društvom, ter cvetoči Zvezi mladeničev, so se pridružile nič manj dobro zasnovane ženske organizacije, tako da danes, po štirinajstih letih od prve ustanovitve pač ni niti ene izmed osemsto župnij v milanski nadškofiji, kjer ne bi imeli enega ali več mladinskih društev. (Konec.)

Kres.

(Deklamacija.)

*Bratje moji, mi smo kres!
Z gorkoto ljubečo plamtimo,
in z jasno svellobo žarimo,
mi hočemo svetlih nebes!*

*Bratje! mi smo kres ognjeni,
na stran in kvišku švigajo plameni
in grejejo in vžigajo,
žareče iskre dvigajo ...*

*Za tistih davnih težkih dni,
ko rod slovenski je trpel,
pod turškim mečem krvavel,
slabotnim kres je strah budil,
vojnike hrabre je bodril;
za boj s sovragom jim pogum je vžigal.
Kot kremen trd je narod stal,
sovražnikom je kljuboval.*

*Bratje moji, mi smo kres žareči!
V nevarnosti je danes domovina,
sovražnik njen je hujši od Turčina;
vzeli hoče ji zaklad najdražji:*

Iv. Mrak.

*vere svete, čednosti, poštenja,
naklepe kuje v zvitosti sovražji,
zaklel se je, da prej ne jenja.*

*O bratje, naša luč naj sveti, greje, vžiga,
vse ljudstvo naj na boj, na vojno dviga;
kot eden mož naj se postavi v bran,
sovražnik mora biti poteptan!
Usode boljše bo napočil dan!*

*Z zgledom svojim mi svetimo,
z lučjo svello temo razpršimo.*

*Svelo naj bode naše življenje,
sveta naj bode naša mladost!
S pogumom sprejmimo vsako trpljenje,
junaško borimo se zoper slabost!
Naj hruje nevihta, besni naj vihar,
nikdar naj nam ogenj ne ugasne, nikdar!*

*Mi, o bratje, mi smo kres
naš vzor nam Solnce je nebes!*

Lilija mogota.

Dr. Ivan Pregelj.

(Slovenske legende drugi del.)

VI. Na Gorenjskem je fletno.

Vedra gorenjska pesem se je oglasila božjim romarjem na pot in jih prav po človeško udobrovoljila. Posluhnili so za besedo in jo umeli. Pesem je pela priprosto:

»Na Gorenščem je fletno,
k'so v'soče gore,
pa bistri studenčki,
in bele ceste.«

Tedaj se je oglasil sveti Jurij, ki je na Kranjskem sploh vedno kaj pomladansko zelene, dobre volje, in dejal:

»Moj drug, sveti Vid, patron breški, kamor smo namenjeni, mi je nekoč pravil, da je pridigal neki dupljanski župnik; rajni Peter Bohinjec, pa prav po besedah te pesmi, ki smo jo pravkar čuli. Sveti Vid je Petra od mladih nog poznal, namreč z Visokega pri Senčurju. Sveti Vid mi je zatrdil, da je bila tista pridiga prav dobra, le malo preveč zabavna. Zato da je Petru niso tiskali, kar ga je hudo bolelo in se, dragi drugovi, lahko prepričate o tem. Le Meškove »Listke« odprite, pa boste brali črno na belem, da je res tako.«

Tako se je razgovoril vojaški svetec. Nekam nejevoljno se je ozrl nanj nekdanji sloveči propovednik sveti Martin in rekel:

»Kako neki more kdo pridigati na takšno besedo? Ali je to kakšna vsebina, kakšna prava synopsis, ali geslo, kakor bi rekli po kranjsko?«

»Povem, če dovolite,« je dejal sveti Jurij, »tako kakor mi je pravil drug moj, Vid. Menim, da sem si pridigo zapomnil na pamet po stari kranjski resnici, da čez sedem let vse prav pride. Hočete čuti?«

»Hočemo,« so rekli svetei. Minili so bili trgovsko mesto Kranj. Ne vem s kakšnimi vtisi! A hoteli so videti še Loko. Šli so lepo za krajem proti Crngrobu. Solnce jim je prijetno sijalo v lica. Lepo je namreč potovati v solnce. Le pot v meglah je dolga: prav kakor pot v grehu in žalosti zavrženih duhov. Sveti Jurij pa je začel pripovedovati po besedi rajnega dupljanskega gospoda.

»Takole, torej, so pridigali gospod Peter. ‚Dupljani!‘ so rekli, ‚farani moji! Danes zjutraj še preden je jutro zvonilo in petelin zapel, sem se bil zbudil. Pa sem koj še malo zadremal. Je že taka slabost v našem mesu! V tistih kratkih sanjah sem nekaj doživel. Sanjalo se mi je, da sem stopil, kakor sem zdaj zares, pred Vas, pa Vam začel, dragi farani, menite li da pridigati? Ne! Peti sem začel. Pa prav tisto lepo, kako da je na Gorenjskem fletno. Zbudim se, se nasmejem svojim sanjam. Potem pa sem si dejal: Glej no, Peter, tako le neumna pa le ni ta reč. Dalo bi se zares pridigati, kako je na Gorenjskem zares fletno, prav močno fletno.‘«

»Neumen uvod!« je zamrmral sveti Martin. Sveti Urh je posredoval: »Dovoli! Mar ne veš za patra Abrahama od svete Klare? Čujmo! Morda je Dupljan Dunajčana posekal, kakor Krpan Brdavsa. Nadaljujte gospod sveti stotnik!«

Sveti Jurij je nadaljeval:

»Petrova beseda ni bila slaba. Le strpite se. Takole je učil, da je Gorenjska res lepa dežela in da bi tudi ljudje še bili. Nato pa je obrnil: ‚Fletno, zares fletno pa bo na Gorenjskem šele, ko ne bo več nobenega greha, nobene človeške slabosti v Gorenjcih. Zdaj je plevela še dovolj. O tistem, ki ga je satan z lastno roko zasejal, vam pridigam vsako nedeljo. Danes bom povedal za tisto ščavje, ki ga vi, moji farani, niti za plevel ne sodite. Pa le čujte, koliko sort je tega zélišča!‘«

»To je boljše,« je dejal Martin. Sveti Jurij je nadaljeval s Petrovo besedo: »Prvo, da ni na Gorenjskem še bolj fletno, je to, da imate Gorenjci grdo slabost. Ne vsi! Ta slabost je predvsem fantovska. Čim le morejo ti negodniki, že se izližejo med pridigo iz cerkve. Fantje, pozor! Kaj pa, če vam bo nekoč sveti Peter tako povrnil, da vas bo pustil stati pred vrati v nebesih?«

»Po človeško govori, a pametno,« je zamrmral zdaj Janez od Jordana. »Drugi greh,« je nadaljeval sveti Jurij z obnavljanjem Petrove besede,

»drugi greh je pa ženski. Opravljive ste babe! Še domačega župnika in kaplana obirate. Le pazite. Božje škarje so hude. Babje jim pravijo.«

»Hm!« je zamrmralo v svetcih. Sram jih je bilo nebeške Matere spričo jedre robotosti Bohinjčeve. Sveti Jurij je obnavljal naprej:

»Tretji plevel je nedeljska pijača. Kmet, bajtar, hlapec! Saj hodiš ob pondeljkih v Kranj na semenj. V božjem imenu, tam ga izpij merico. Ampak, da v praznikih in nedeljo popijaš! Pogubljen boš, če boš tako zapravljaj milost Bogu posvečenega dne! To tretje peklensko seme pa žene še drugačna zelišča. Povedal bi latinsko ime, pa povem po kranjsko: kletev je ena in kvanta je druga in pobijanje z aufanjem je tretje. Za aufanje vas že tu na svetu lovijo orožniki. Privoščil bi vam sodnika tudi za kvanto in vsako »krvavo dušo«, ki jo vržete iz ust, pa še vpričo otrok. Za kvanto pa kar molčim, ker smo v cerkvi. Ampak po maši pred cerkvijo bom pa le pljunil: fej, pasjak!«

»Krepko!« je pritrdil Janez Krstnik. Sveti Jurij je dogovoril: »Takole, drugovi jo je pletel gospod Peter in zaključil na to, če so Dupljani še tistega mnjenja, ko prej, da je namreč na Gorenjskem fletno. Ali boste še peli: Na Gorenščem je fletno, če pa ni, če pa je v deželi toliko nesnage, kuge, smeti in sentjavosti in so v vaših hišah taki potepuhi, ki jim ne v mrliških ne rojstnih bukvah imena ni? Le recite, da je vendar fletno na Gorenjskem. Bom pa jaz svojo povedal. Tako bom dejal, da bo h... vzel tako fletno Gorenjsko z Gorenjci vred. Amen!«

Vedro so se zasmeli svete in Materi Mariji so lica zardela. Tedaj so bili nebeščani dospeli do Loke. Mati Marija je stopila živahneje. Dva otroka ob cesti sta jo opazila in zdrknila v svoji otroški in nedolžni pameti na kolena in dvignila ročice k molitvi. Nebeška Mati se jima je približala.

»Pridna, pridna,« je dejala in jima položila roko na teme. Potem je vprašala dečka:

»Kako pa ti je ime, mali?«

»Tene Dibelj, včirej pa danes,« je odvrnil deček.

»Jaz sem pa Pipeca,« je povedala deklica sama od sebe.

Mati Marija je pogrozila fantku, potem pa dejala svojim spremljevalcem:

»Ali smo ali nismo več na Gorenjskem? Tu otroci ne govore, tukaj pojó!«

Tako je počastila nebeška Gospa pisano Loko v njenih otrocih v šegavem Tinetu Debeljaku in Hafnerjevi Pepci...

(Dalje.)

Orlovske tekme l. 1925.

V dneh 15. in 16. avgusta t. l. se bodo vršile na Stadionu v Ljubljani orlovske tekme. J. O. Z. se je odločila izpeljati tekme vseeno v istem obsegu, kakor na taboru, četudi se je nameravani III. slovanski orlovski tabor odložil na prihodnja leta. Tekme so za tehnični napredek telovadne organizacije neprecenljive važnosti. Organizacija, ki ne tekmuje, nazaduje in hira. Danes je ni več telovadne organizacije na svetu, ki ne bi tekmovala — uprav nasprotno: vse tekmujejo in sicer neprestano! V tem oziru mi še nismo dosegli drugih svetovnih telovadnih organizacij in uprav zato se je J. O. Z. odločila, da z vso resnostjo izpelje tehnične tekme, ki jih predvideva Tekmovalni red za l. 1925. In zato tudi vabimo na tem mestu bratske odseke in posamezne telovadce, da se tekem v istem številu udeleže, kakor bi se jih, če bi se tabor vršil. Opozarjamo pa zlasti na sledeče:

Splošna določila v Tekmovalnem redu je natanko proučiti. Opozarjamo na točko 21. splošnih določil, ki govori o obveznosti udeležbe na tekmi v nižjem oddelku za vse tiste odseke, ki so imeli dne 1. januarja drog in bradljo.

Opozarjamo tudi na točko 24. splošnih določil, ki zadeva plačilo prijavnine in sicer: Odsek, ki postavi vrsto v nižjem oddelku, plača 30 Din, v srednjem oddelku 40 Din, v višjem oddelku 50 Din prijavnine. Odsek, ki tekmuje za prehodni prapor, pa plača 100 Din prijavnine. Posamezniki za prvenstvo ter v deseteroboju lahke atletike (za vsako panogo) plačajo po 5 Din prijavnine. Istotako plačajo po 5 Din prijavnine posamezniki v nižjem, srednjem in višjem oddelku, ki ne tekmujejo v vrstah.

Prijavnino (denar) je poslati po položnici do 25. julija t. l. Jugoslovanski orlovski zvezi. Do tega časa je poslati tudi prijavnico. Prijavnico je treba na vsak način poslati J. O. Z., četudi odsek ne bo tekmoval, da bo imela Zveza točen pregled.

Vabimo pa tudi netelovadce in druge prijatelje orlovstva, da se teh tekem udeležijo. Čas je zelo prikladen, ker se prireditve vrši na praznik in na nedeljo.

Spored je naslednji:

15. avgusta (praznik): od 6.—12. dopoldne tekme v nižjem oddelku, 2.—4. popoldne tekme v srednjem in višjem oddelku, ob 4. popoldne tekma ostalih vrst v srednjem oddelku, ter tekma odsekov za prehodni prapor O. P., ob 8. zvečer telovadna akademija.

16. avgusta (nedelja): od 7.—12. tekme posameznikov: a) prvenstvo, b) deseterboj lahke atletike, c) posamezne panoge lahke atletike, ob 3. družabni sestanek — razglas izida tekem — razdelitev daril.

Prepelica.

Škender.

„Pet pedi — pet pedi —“

*Ej prepeličica,
le petpedikaj mi
pesemco sladko,
polno nad!*

„Pet pedi — pet pedi —
tam za drevesom ždi . . .“
Kdo?
„Smrt —!“

*Brrr, prepeličica,
ne petpedikaj mi,
v mojem srcu
cvete pomlad!*

Oreharjev Francelj.

† Janez Okorn.

Črtica.

Dobro se še spominjam starega Oreharja. Kdo v naših hribih pa ga tudi ni poznal, tistega starega berača, ki je najraje jemal žito in fižol ter naberačeno blago vedno pošteno zapil.

Včasih je bilo drugače, seveda včasih, pred leti.

Nedeljsko popoldne. Ponosno gleda zlato jabolko raz zvonika na hiše, ki se spricho njega zde tako nizke. Golobi frfotajo preko streh, drugače vlada božji mir. Le iz vaške gostilne hrešči harmonika.

Začuje se peket konjskih kopil. Oreharjev Francelj je prijezdil. Pol ure ima do vasi, pa ob nedeljah rajši jezdi, kot bi prihajal peš. K maši zjutraj ga ni, a popoldne pride gotovo v gostilno.

Še na konju vpije: »Žejen sem, dajte mi vina!«

Urno mu prineso »štefan« vina. Pa tudi konju se dobro godi. Kaj bi Franceljnov konj pil samo vodo, sramota bi bila za Oreharjev dom, zato mu nalijejo vina v škař vode, ki mu jo nudiyo.

Francelj ropota s srebrnimi tolarji v žepu in izprašuje: »Kdo ima toliko srebra? Pri nas je tolarjev na kupe!« Družba ponižno molči. Molči in je vesela, ker ve, da bo za te tolarje pila in jedla vsa gostilna vse popoldne, ves večer, vso noč in še kos jutra povrhu.

Mine dan, mine teden. Oreharjev Francelj se vrača ponoči proti domu. Zakasnil se je v mestu. Potrka na okno gostilne. »Kdo je?« »Jaz, Oreharjev, ali spite?« »O ne, pri nas nikoli ne spimo, naša hiša je vedno odprta. Boš pa nocoj kar pri nas ostal, saj je itak že pozno.« Sladka je beseda gostilničarjeva, ker ve, da ima Francelj tolarje in če tudi bi jih ne imel, saj ima lepo in novo poslopje in živino in njive in gozdove...

Pa prišel je čas, ko Oreharjev Francelj ali pravzaprav Orehar, saj je bil gospodar, ni imel več ne hiše, ne njiv, ne gozdov, ne pedi zemlje, ne krajcarja v žepu.

Ponoči potrka na okno gostilne. »Kdo je?« vpraša nevoljen glas. »Jaz sem, Orehar!« »Pri nas ponoči spimo in nikomur ne odpiramo. Ponoči ima vsakdo rad mir!« In Orehar gre naprej po cesti in prespi ostanek noči pod suho tepko. —

*Ko sem bil še otrok, je Orehar zmrznil na nekem skednju. Ljudje so se takrat kregali, da bodo imeli spet stroške za beračevo krsto in pogreb.

Kako se mora kolerik vzgajati? Otokar Janez.

Kaj je napravil br. Matic? Prebral je zadnjo »Mladost« in si je zapomnil vse dobre in slabe lastnosti koleričnega temperamenta. Snel je klobuk s kljuke in šel na vas — iskat živega kolerika. Preiskal je vas za vasjo, prevrnil vso faro — toda nobenega fanta ni našel, da bi mogel reči: na tegale pa merijo vse označbe v Otokarjevem spisu! Zmajal je z glavo in modro razsodil: e, v knjigah se piše tako, da bi človek kar verjel, če pa pogledaš z lastnimi očmi v svet, pa vidiš, da sta knjiga in življenje dvoje...

Ne trdim, da Maticova modrost ni zdrava. Vendar bi rad svoj zadnji spis v »Mladosti« v njegovih očeh nekoliko opravičil.

Stvar je namreč ta: opisane lastnosti, vrline in napake, se kolerika res drže, toda ne samo te in take, pa tudi ne vedno. Življenje je tako pisano, da sto raznih reči neprestano vpliva na človeka in iz tako trde kovine ni nihče, da bi se ne dal prav nič obrusiti in izglediti. Poleg tega ima pa vsakdo še sam v sebi cel svet, ki tudi lahko močno vpliva na temperament in ga izpreminja: to je svet razuma in proste volje. Zunanji in notranji vplivi torej delujejo tudi na kolerika in ga dostikrat tako prenarede, da bi dejal: ta pa res ni kolerik — dasiravno je!

Brat Matic je torej pozabil, da je vsak človek ne samo tak, kakršen je njegov temperament, temveč v prvi vrsti tak, kakršna je pač njegova vzgoja. Temperament se da dostikrat zabrisati, ne da se pa zabrisati vzgoja. Torej je vzgoja dosti bolj odločilna nego temperament.

Nastane vprašanje, kako naj se kolerik vzgaja, da bo dobro vzgojen — zakaj »vzgoja« je lahko tudi slaba!

Poleg tega je treba ločiti med tem, kako vzgajajo človeka drugi in kako se vzgaja sam — s samovzgojo. Ker je drugo bolj odločilno, denimo to na prvo mesto!

Brat Kolerik, pravljično ti bom povedal. Gospod je poslal služabnika na trg z naročilom, naj mu kupi, kar bo našel najboljšega. Služabnik je šel in je kupil jezik. In ga je spet poslal gospod z naročilom, naj kupi, kar bo našel najslabšega. Spet je šel in kupil jezik. — Če bi mene kdo vprašal, kateri temperament je najboljši, bi rekel: kolerični. In najslabši? Kolerični! Kolerik ima vse — dobro in slabo (kakor jezik!), vprašanje je le, kako oboje izrablja. O atenskem državniku Alcibijadu trdi star pisatelj, da je narava nakopičila v njem vse čednosti in vse nečednosti. Tak je kolerik. In usodno utegne biti zanj to, da ne hodi rad sredi med čednostjo, temveč se večinoma vrže na eno ali na drugo plat — je ali prav dober, ali pa prav slab. In če je nagnjen na slabo stran, je treba mnogo vzgojnega dela, preden se prikoplje do nasprotnega brega.

Zato je za kolerikovo samovzgojo v prvi vrsti imeniten tisti nauk, ki je bil zapisan v Delfih na Apolonskem svetišču: Spoznavaj samega sebe! Neprestano opazovanje svoje lastne notranjosti je nezogibno potreben pogoj. Proučevati, študirati mora samega sebe. Stopiti mora takorekoč ven iz sebe in od daleč gledati sam svoje početje. Kolikokrat bo nad seboj z glavo zmajal! To pa ni lepo, bo rekel sam sebi, to je pa prenačljeno, ono presirovo in brezobzirno. Bo treba bolj premisliti, preden se drugič kam zaletiš!

In poleg tega mu je treba drobnogleda, ki mu kaže v čudoviti svet lastne duše. Kaj se dostikrat notri godi, ne da bi brat Kolerik sam vedel za to! Kakšne misli, kakšne želje, sklepi, načrti, namere! In iz vseh teh reči se porajajo dejanja in početja, ki tolikokrat kažejo kolerika v tako slabi luči pred svetom! Če bi jih sam pravočasno v sebi zasačil, saj bi bilo morda vse drugače...

Da, morda, pravim, bi bilo drugače! Da bi bilo gotovo, je namreč poleg spoznavanja samega sebe treba še krepke in dobre volje. Krepke volje sicer koleriku že po naravi, oz. ravno po njegovem temperamentu ne manjka, ali dobra ta volja ni vselej.

Prej imenovani Alcibijad je imel lepo priliko za spoznavanje samega sebe. Občeval je namreč prav mnogo z največjim grškim modrecom Sokratom. In ta mu je bridko izpraševal vest, tako da se je mladenič včasih samemu sebi studil. Toda volja je bila slaba, čeprav drugače krepka — za stanovitnost v dobrem pa brez moči. Vzgoja je pri njem najbrž prišla prepozno, samovzgoje pa sploh — bilo ni.

Kako naj pa drugi kolerika vzgajajo?

Treba mu je brez trdote in ostrosti pokazati in dokazati, da je vzgojitelj več nego on, da ga z bistroumnostjo in modrostjo prekaša. Toda naj le čuti, da vzgojitelj ceni njegove zmožnosti in dobre lastnosti. Zaveda naj se, da mu zaupa. Prav je, če mu reče: To je tebi lahko; če se le nekoliko potrudiš, boš napravil tako, da bomo vsi zadovoljni s teboj. — Tako zupanje ga silno izpodbuja, da se z vso voljo potruji za resno delo, slabe strani njegovega temperamenta se pa potiskajo v ozadje.

Sirovost in brezobzirnost, ki itak ni nikjer na mestu, je pri koleriku posebno nevarna. Zakrknjenost in potuhnjenost bi izzvala. Toda tudi mnogo hvale ne sme slišati kolerik, drugače se prevzame, da je joj! Dajmo mu čutiti, da zato od njega pričakujemo dobrih dejanj, ker ne more in ne sme drugače biti. Kdor je prejel od Boga take lepe darove, je dolžan biti boljši in storiti več nego drugi. Da je stanoviten v dobrem, se itak samo po sebi razume, ako bi bilo drugače, bi bil — vse obsodbe vreden...

Na ta način se bodo polagoma ostrine koleričnega temperamenta obrusile in dečko bo postal izvrsten in silno uporaben človek. Zvest bo, zaupano skrivnost bo znal ohraniti, velikodušen bo, pa tudi iz srca prijazen. Včasih se bo zdelo, da ima koleričnemu temperamentu primešanih nekaj sangvinikovih ali flegmatikovih lastnosti, toda le na videz, v resnici je to plod vzgoje.

Potemtakem ni prav nič čudno, ako brat Matic ni našel živega izrazitega kolerika, čeprav je obral devet vasi. Saj bi bilo kaj neprijetno, ako bi strašili po svetu sami ne vzgojeni koleriki. Vzgoja — posebno pa samovzgoja — je torej nujno potrebna vsakemu človeku, ne v zadnji vrsti koleriku. Zato pridno na delo in vsak uporabljaj vsa naravna, še bolj pa nadnaravna sredstva za samovzgojo, da bo napravil iz sebe pred ljudmi in pred Bogom — popolnega moža!

Diogen.

Leopold Turšič.

*Sicer Diogen stari
bil res je mož čudak,
za vzgled pa naj imel bi
ga vinski bratec vsak:*

*Ko poln sod vina je izpil,
v zahvalo mu je dno izbil
in vanj se je komodno vlegel...*

*Da več okrog ni kolovratil,
se z abstinenco je pobratil —
sam sebi je in drugim ustregel...*

Pogovor s prijateljem Hohnjačem.

(Črtica iz narave.) — (Dalje.)

Prof. Fr. Pengov.

Gorje ježu, če se ga loti zvita lisica. Potrklja ga naravnost v vodo in tam z lahkoto zadavi. Tudi v boju z dehurjem je vselej izgubljen in zona ga izpreletava, če se spomni vira, strašne sove, ki priletava iz ihanskega gozda in uka njegovi rodovini neizbežno smrtno pesem.

»Igrati vlogo črnogleda pa vendar nimaš pravice na tej božji zemlji, saj ti niti strupeni gad ne nahudi, kakor smo slišali v šoli,« poizvedujemo radovedneži dalje.

»Vaša šolska modrost,« pojasnjuje jež, »ima deloma prav, nekoliko pa pretirava. Da bi bil jaz popolnoma imuniziran proti gadovemu strupu, ni res. Ko bi bil namreč tak, potem bi se po nauku modernega zdravilstva moralo dobiti iz moje krvi tudi učinkujoče cepivo (serum) proti gadovemu in kačjemu

strupu sploh. A to se, kolikor vem, vašim učenim medicincem še ni posrečilo; moji sorodniki pa nimajo interesa, da bi se trudili v tej smeri. Moja kri ni nikak antitoksin proti kačjemu strupu. Že marsikak korenjak naše rodovine je moral tekem 2—3 ur zapustiti ta svet, ker ga je gad prav pošteno pičil v smrček. Seveda so pa take katastrofe med nami le redke izjeme. Kajti naša taktika v boju z gadom je neka posebnost, ki bi jo bilo vredno opazovati in je zmes modre previdnosti ter najenergičnejšega poguma. Boj traja po celo uro, tudi več, a ves čas ne dam gadu priložnosti, da bi me vsekal v kako mečavo, pač pa si neusmiljeno razseka svojo lastno glavo na mojih bodicah, ki mu od vseh strani štrle nasproti do trde zemlje.«

»Moram ti le čestitati k toliki trdoživosti, da preneseš gadov pik dve ali celo tri ure, kajti bele miške, s katerimi delajo poizkuse naši biologi (življenjslovci) poginejo po gadovemu piku že čez 1—2 minuti, morski prašiček, ki ni nič lažji od tebe, pa čez 4, največ čez 8 minut.«

»O tem mi je pravila moja mati nekoliko, da sta namreč že l. 1896. delala poizkuse z mojimi dedi dva francoska učenjaka, ki sta našla, da je treba 445 g težkemu ježu vbrizgati tekem dvanajstih ur 20 miligramov gadovega strupa, da ga spraviš v krtovo deželo. Po tem takem bi bila naša odpornost proti strupu pri enaki teži 35- do 40 krat večja od budrine (budra = morski prašiček). Lahko si pa misliš, da tolike množine strupa ne more imeti gad istočasno v svojem strupnem mehurčku, zato si drznem smelo trditi: Praktično je moja odpornost proti strupu za moje življenjske potrebe enaka popolni imunosti (neobčutljivosti). Pa tudi drugi močni strupi mi ne store veliko. Špansko muho, ki je pa v resnici le hrošč, pohrustam brez škode, dočim njen strup ‚kantharidin‘ povzroča pri drugih bitjih — tudi pri tebi bi se utegnilo zgoditi kaj takega, četudi se bahaš, da si kralj sveta — močan želodčni in črevesni katar, da celo smrt vsled vnetih obisti. Da celo najmočnejši strup, prusov kislino ali ciankalij, je prenesla neka obupana tovarišica v taki množini, da bi bila njena petina končala mačko v nekaj minutah. Pozabiti namreč ne smeš, da vsebujejo žleze krastače in nekatere stonoge ta grozni strup, ki torej ni ravno redka prikazen na naši mizi.«

Če te že ta ježeva odkritja napolnjujejo z občudovanjem, moraš pa naravnost strmeti, ako zveš, da je neobčuten tudi za mnoge druge najhujše strupe in kužila, s katerimi nima njegovo življenje nobene zveze. Proti strupu davice (difterije) n. pr. je 70 krat bolj odporen nego morski prašiček, proti strupu tetana (občni krč in odrevenenje telesa) pa prekaša celo človeka za 7000 krat. Nasprotno je pa za strihnin in morfij ravno tako občutljiv kakor druge živali.

»Ko ti voščim veliko sreče k tvojemu neprekosljivemu zdravju in se ti zahvalim za mnoge gada, ki ga pohrustaš sebi in meni v tolažbo ter tako dokazuješ, da si koristen član v naravi, si pa ne morem kaj, da bi te ne opozoril na nekatere očitke, ki jih slišim na tvoj naslov.«

»Zelo sem radoveden, kar na dan ž njimi!« godrnja naš mentor v votli ivi.

»Ne zameri mi odkrite besede! Toda ljudje, ki poznajo svet, pa tudi povedo resnico, kakršna je, ti predbacivajo, da si v hrani rad preveč gosposk. Tako trdita slavni ptičeslovec Altum in Rudolf Löus, brat modernega klasika v naravoslovju Hermana Löusa, da imaš na vesti mnogo grehov proti raznim dražestnim pticam, jerebicum, prepelicam, fazanom, pa tudi neštetim koristnim pevkam, da pustošiš gnezda, gosteč se z njihovimi jajci in mladiči. Tudi te je mlinarjeva Rozika baje že opetovano zalotila, kako si jo cvrl v ravni črti za tropom piščancev, gotovo ne samo zaradi tekmovalne vaje v teku. Tudi mladih zajcev si se baje že loteval, četudi jih je sicer boječa starka branila obupno. Kaj porečeš na vse to?«

Nekoliko povešal je naš znanec oči, ko je poslušal ogledalo vesti, zalila bi ga skoro tudi rdečica, a ni mogla na dan na črnem obrazku, toda mahoma dvigne v samozavesti glavo in izjavlja:

»Istina je, ne tajim, da so pomorili moji tovariši v eni sami noči že po 15 piščancev in več ter jih pozobali s svojimi 36 zobmi, tudi kakim divjim racam so že odkupili preveč po ceni okusna jajca ali tudi mladiče. Toda, dragi moj človek, to so le slučajne izjeme. Kakor je med mačkami le tu in tam kak ljudožre, tako se dobi tudi med nami kak ljubitelj perutnine; treba je le enega nesrečnega slučaja, pa ti preide slast do ptičjega mesa v kri. Potem pa nesrečna priložnost, ki jo zakrivite mnogokrat vi ljudje sami. V prepričanju, da je dober mišji lovec, devate ježa kar v sredo kurjega kraljestva; ali je kaj čudnega, če se ga ob taki izkušnji lotijo tu in tam grešne skomine. Bodite le veseli, da se ni naša narava že davno prebudila v dehurjevo.« —

— Priznati moramo, v ježevih trditvah je mnogo resnice. — A možakar nadaljuje zagovor »pro domo sua« (za svojo hišo): »Koliko vam pa koristim, ste pa menda ljudje, zlasti poljedelci, popolnoma pozabili in verjamete samo lovcem, ki gledajo naravo le skozi očala svoje osebne sebičnosti. Koliko škodljivih hroščev potrebim vsako četrto leto, brez vsake nagrade iz občinske blagajne; koliko miši in škodljivih voluharjev, koliko gadov in ščurkov, metuljev in druge golazni sem že pohrustal. Seveda v jeseni, ko jame primanjkovati mesa, se lotim bolj rastlinske hrane, zlasti sadja, a izjavljam, da mi ta daleko tako ne prija kot prva. Vslod mnogovrstnih, deloma koničastih, deloma topogrbih zob, sem zmožen uporabljati razne darove božje narave, kakor medved med zverinami ali prašič med parkljarji.«

»Kako pa, da te pozimi ni nič na izpregled, cenjeni Erinacej (to ime so mu dali stari Rimljani)?«

»Zima je zame čas radikalnega odpočitka, kakor za moje tovariše v tropskih deželah pod ravnikom doba najhujše vročine.«

»Ali dobro spavaš, če smemo vprašati?«

»O, hvala za vprašanje. Spim pozimi kot ubit. Zgodilo se je, da so mojemu tovarišu v zimskem spanju odrezali glavo — Bog jim odpusti zločin! — a srce je bilo še precej dolgo naprej. Pri drugi priliki so prerezali ježu, ubogemu poizkusnemu kuncu, možgane in hrbtenjačo, a srce je delovalo še dve uri.«

(Konec.)

Pogled na zvezdno nebo.

Ivan Sušnik.

(Dalje.)

Izredna prikazen na nebu je zvezda repatica ali komet. Največkrat nastopi nepričakovano z daljšim ali krajšim repom, vidna na nebu nekoliko tednov, potem pa zopet izgine, kakor je prišla, da nikdo ne ve odkod in kam. Ni čuda, da so zvezde repatice vzbujale včasih veliko pozornost med narodi, čestokrat tudi strah, češ, da napovedujejo velike nesreče, vojske, kužne bolezni i. dr. Zato so tudi zgodovinarji radi poročali o izrednih prikaznih. Do Kristusovega rojstva imamo poročila o 53 zvezdah repaticah, do l. 1500. po Kristusu jih imamo označenih nad 360. Po iznajdbi daljnogleda so se zvezdoslovci seveda tudi s tem predmetom jeli temeljito pečati in so marsikatero zagonetno vprašanje rešili. Dočim so v prejšnjih časih opazovali samo večje, prostemu očesu vidne repatice, se je v zadnjih stoletjih dognalo, da obstoji veliko kometov, ki se dajo le z daljnogledom opazovati. Samo v minulem stoletju so jih opazovali nad

300. Z daljnogledom se že v večji razdalji od solnca opazi meglica, katera je v sredini več ali manj zgoščena. V večji bližini solnca se navadno kaže precej gosto jedro, katero obdaja več ali manj razširjena meglica, katera se polagoma razprostire v dolg rep. Isti je bil pri nekaterih repaticah nad 50 in več milijonov kilometrov dolg in z redkimi izjemami obrnjen proč od solnca.

Omenili smo že, da premičnice krožijo v eliptični poti okrog solnca, toda te elipse se tako približujejo pravilnemu krogu, da jih je, narisane na papir, komaj možno od pravilnega kroga razločiti. Repatice pa navadno krožijo v zelo raztegnjenih elipsah. Pota kakih 20 repatic imajo zvezdoslovci natančno preračunjena; ta se ne oddaljujejo od solnca dosti preko Jupitra in potrebujejo za svoj obtek $3\frac{1}{2}$ do 8 let. Veliko bolj raztegnjeno pot ima pa znani Halleyev komet, ki se soncu približa na 90 milijonov kilometrov, a oddalji od njega na 5300 milijonov kilometrov, torej še za 800 milijonov kilometrov onstran Neptuna, in potrebuje za svoj obtek 76 let. Za nekatere druge repatice so zvezdoslovci preračunali obtek celo na tisoče let. Tako Secchi za repatico l. 1853. 1215 let, in za repatico iz l. 1850. celo 28.000 let. So pa tudi repatice, ki obišejejo naše sonce le enkrat, premikajo se namreč v parabolah ali celo v hiperboli (krivih črtah), potem se pa oddaljijo od solnca za vedno in se v določeni smeri premikajo dalje, dokler po tisočletjih morda ne pridejo v obližje kake druge stalne zvezde, ki jih pa po obisku prav tako zopet požene v širni svetovni prostor. Seveda je brzina, s katero se repatice premikajo, zelo spremenljiva. V bližini solnca beži repatica z nepojmljivo brzino (400—500 km na sekundo), dočim v največji razdalji od solnca napravi v istem času le nekaj metrov. Ker je vsebina v primeri s planeti navadno zelo majhna, je vzrok, da večje premičnice (Jupiter in Saturn) repatico radi silne privlačne moči dostikrat spravijo iz njenega dotedanjega tira in jo prisilijo v čisto nov tir. Tako sklepajo zvezdoslovci, da je 20 zgoraj omenjenih repatic s kratkim obtekom Jupiter prisilil v to pot. (Dalje.)

To in ono.

Telovadna in sportna poročila.

Priobčuje Ivo Kermavner.

Zveza poljskega Sokolstva v Ameriki ima 216 društev z 12.500 člani. Pred vojno je štela zveza 700 društev z 20.000 člani. Da se je število članstva tako znižalo, leži krivda v tem, ker se je precejšnje število članstva vrnilo v domovino.

Telovadna in sportna zveza nemških sodem. v Čehoslovaški republiki šteje 563 društev z 38.858 člani in 12.000 naraščaja. Glasilo zveze je »Arbeiter-Turn- und Sportzeitung«, ki izhaja mesečno v 39.000 izvodih. Letos namerava zveza izdajati ilustriran telovadni in sportni list, ki bo izhajal vsakih 14 dni.

Osmi vsesokolski zlet l. 1926. v Pragi bo trajal več dni. 30. maja je javna telovadba naraščaja praških žup, v soboto 5. junija tekme in v nedeljo 6. junija javna telovadba srednješolskega dijaštva. V nedeljo 13. junija je nastop petih praških žup. V petek 18. ju-

nija zlet in tekme viš. naraščaja. V soboto 19. junija so tekme članstva v šesteroboju in skušnje viš. naraščaja. V nedeljo 20. junija je sprevid viš. naraščaja in javna telovadba. V četrtek 24. junija bodo tekme za slovansko prvenstvo, nastop konjenice in nastop starejših telovadcev. 25. in 26. junija so tekme vrst, telovadba niž. in viš. naraščaja praških žup. Glavni zletni dnevi so v nedeljo 27., v ponedeljek 28. in v torek 29. junija.

Za Zvezni zlet francoske (nekatoliške) telovadne zveze, ki se vrši letos v Strassbourgu, je priglašanih 876 društev. Računajo pa, da se število priglašanih društev poviša na 900. Izmed priglašanih društev jih je 39 iz inozemstva in sicer: 22 iz Belgije, 5 iz Italije, 2 iz Romunije, 2 iz Holandske in 8 iz Švice. Poleg navedenih se zleta udeležijo tudi češki Sokoli in zastopstvo angleških telovadcev. Zleta se udeleži 25.000—30.000 telovadcev. — Za izvajanje prostih vaj so predvideni električni zvonce, ki bodo dajali takte.

Zanimivi podatki iz telovadnih tekem nemških telovadcev, ki so se vršile l. 1923.

v Monakovem. Kakor sem že poročal, se je vršil v l. 1923. zlet vseh nemških telovadcev v Monakovem. Ob tej priliki so se vršile tudi razne telovadne in sportne tekme. Moški so tekmovali v tekmi za prvenstvo posameznikov v dvanajstero-, desetero- in peterboju (A in B) orodne telovadbe. Starejši moški so pa tekmovali v devetero- in četverboju orodne telovadbe. Poleg navedenih tekem so se vršile tudi tekme v štafetnih tekih, v rokoborbi, sabljanju, plavanju in igrah. Za nas je najbolj zanimiva udeležba in starost moških, ki so se udeležili v posameznih prvenstvenih oddelkih orodne telovadbe. Moških se je udeležilo v dvanajstero-boju 2035, v deseterboju 1150; starejših moških v deveterboju 935, v troboju 1245. — Starost tekmovalcev, ki so se udeležili tekme za prvenstvo, je bila jako različna. Najmlajši je bil star 17 let, najstarejši pa 46 let (!). Največ jih je bilo 27 let starih. Najbolje so se pa odrezali tekmovalci v starosti od 26. do 33. leta. To je najlepša pobuda za tiste malodušneže, ki mislijo, da s 25. letom niso več sposobni za telovadbo.

Mednarodna telovadna tekma katoliških telovadnih organizacij v Rimu l. 1926. Zadnji občni zbor mednarodne katoliške telovadne zveze, ki se je vršil letos meseca marca v Parizu, je sklenil, da se vrši prihodnja mednarodna tekma v Rimu v prvi polovici septembra l. 1926. Sklenilo se je tudi, da sme vsaka država postaviti samo eno 8 člansko vrsto (in 4 namestnike). »Stadium«, glasilo italijanske katoliške telovadne zveze, pozivlja svoje telovadce, naj se pridno pripravljajo na to manifestacijo in plemenito borbo v mednarodni tekmi. Ka-

kor smo zaznali, bo sv. Oče ob tej priliki blagoslovil novi prapor mednarodne zveze katoliških telovadcev. Ta prapor bo dobila dotična zveza, katere tekmovalna vrsta bo zmagala pri tekmi; obdržala ga bo do prihodnje mednarodne tekme. Kakor se vidi, bo to prehodni prapor mednarodne katoliške telovadne zveze, ter bo v posesti vsakokratne državne zveze, ki bo zmagala pri tekmi. Priveditev mednarodne tekme je poverjena italijanski katoliški telovadni zvezi (F. A. S. C. I.). Tekme se udeležijo tudi češko-slovaški in jugoslovanski Orli

UREDNIKOV RADIO.

Orlovski praznik. Praznik sv. Alojzija (dne 21. junija) je orlovski praznik, ki naj ga odseki praznujejo v zmislu Poslovnika § 132, na kar izrečno opozarjamo.

Atnev, Formin. Vaša pesmica je prišla prepozno. Pošljite kaj drugega.

H. B. B. B. Vašo pesem bi bilo treba preveč popravljati, da bi bila godna za tisk. Zato ne zamerite, če je ne boste brali tiskane. Ali ste jo zapisali prijatelju v spominsko knjigo? Storite to!

M. M. Trata. Vse je res, kar ste napisali o katoliškem tisku, a je tako razbito in raztreseno, da se mi pri najboljši volji ni posrečilo vsaj toliko rešiti iz spisa, da bi mogel v završenem članku priobčiti Vaš proizvod. Moral sem ga odložiti.

A. O. Št. Iij. Tudi Vaša stvar je prišla prepozno. Sicer pa ni slaba in je le škoda, da članek ni za »Mladost«. Najbže bi bil sestavka tudi urednik »Bogoljuba« vesel. Toda za tja je dvakrat prepozen.

Dopisnikom Še enkrat prosim, da ste v dopisih kratki, zelo kratki!

Iz kraja v kraj.

OSEBNA VEST. Dne 25. maja t. l. se je poročil na Brezjah br. dr. Joža B'asaj, ravnatelj „Zadružne zveze“ v Ljubljani, z gđc. Asto Voduškovno iz znane ugledne rodbine ljubljanskega odvetnika dr. B. Voduška. — Vrlemu in delavnemu predsedniku naše Orlovske podzveze naše najiskrenejše častilke in prirsčna voščila vseh bratov Orlov! Bog živi!

Kranj. — Dijaški Orel.

V Kranju obstoji poleg mestnega odseka še dijaški Orel. Kakor da bi životaril, kakor da bi umiral in ne more umreti. Saj se nikdar o njem nič ne sliši! A bratje, ni tako! Tiho, a energično in vztrajno je delo kranjskih dijakov-Orlov v telovadnici in pri fantovskih sestankih. Ni mu treba iskati — pri mnogih odsekih često krivične — zunanje hvale. Njegovo moč in delo dosti potrjujejo številne diplome, ki jih je po razsodbi sodnikov od l. 1921. dobil ali posameznik ali odsek pri raznih tekmah (na Gorenjskem taboru v Kranju l. častno diplomu v srednjem in 3. častno diplomu v nižjem oddelku). Njegovo moč dovolj cenijo bližnji odseki pri

svojih prireditvah. In ni bilo nastopa na Gorenjskem, kjer ne bi vsaj nekaj njegovih najboljših telovadcev pokazalo uspehov svojega tihega dela. — Dijaški Orel v Kranju je vedno hrepenel po lastnem nastopu. A šele letos je to hrepenenje realiziral. 29. marec je mejnik v njegovem življenju, je krona njegovega dela in pobuda za bodočnost.

Veliko je bilo pričakovanje na njegov prvi nastop 29. marca 1925. O tem pričajo številni udeleženci iz mesta in okolice, ki so zasedli ves prostor, pripravljen za sedeže in stolišče. No, pričakovanje udeležencev ni varalo. Z veseljem na obrazu in s priznanjem v srcu je sledila publika sporedu. Bila je oduševljena, ko je gledala pred seboj tako

dovršnost telovadbe. Spored se je vrstil: Prvo telovadno točko — proste vaje za leto 1925. — je 12 višješolcev izvedlo enotno, res telovadsko, brez najmanjše napake. Uspeh na konju je vzbudil močen aplavz. 18 naraščajnikov se je v nadaljni točki pri izvajanju naraščajskih vaj za l. 1925. držalo prav dobro. Na bradlji je vadilo 7 višješolcev nekaj težkih vaj, ki so jih pa dobro izvedli. Nastopne boksne vaje so proti pričakovanju dobro izpadle. Govor akademika Šmajda, ki je kazal na socialno- in kulturno-vzgojni ozir dijaka do sočloveka, je žel vidnega priznanja. Naslednja točka je pokazala, naj se naraščaja ne odbija s samimi prostimi vajami. Lahke vaje na bradlji in na konju so prav dobro izpeljali. Članom za nastope na drogu vsa čast! Pol leta je bil drog pokvarjen, a so vendar izpeljali vaje izborni. Drzne, a lepo izvedene vaje na drogu, so vzbudile občje priznanje. Nastop so zaključili člani s skupinskimi vajami po znani himni »Naprej«. — Ljudje so bili vidno zadovoljni, veselje se jim je bralo z obraza, ko so odhajali iz dvorane.

Pri članih se je po tem nastopu močno dvignila samozavest in ponos, naraščajske vrste se množe. — Dijaki-Orli — Kranjčani! Pogumno naprej! Dovolj imate svojih in prav vzornih moči. Stopajte tudi zunaj na plan! Naj vam bo ta vaš prvi nastop krepka pobuda za Krekovo proslavo, ki jo nameravate prirediti v prihodnjem šolskem letu! — Bog živi! (Dopis smo morali žal okrajšati. Op. uredn.)

Pozdrav Orlov iz Sombora.

Podpisani slovenski fantje Orli-vojaki 51. pešpolka v Somboru (Bačka) pošiljamo pozdrave vsem prijateljem in prijateljicam »Mladosti«: Borec Valentin, Jeran Henrik, Homec; Alojzij Šarec, Preserje; Anton Kopač, Podgorica; Jakob Rems, Krtina; Valjavec Peter, Senčur; Jezeršek Anton, Pungert. — Bog živi!

Zižki v Prekmurju.

Naš Orel je še mlad in vam o njem nimamo kaj posebenga poročati. 12. jan. 1924 se je odsek zopet poživil in šteje sedaj nad 50 članov in nekaj višjega naraščaja. Minulo leto je odsek priredil več dramatičnih predstav, nastopil je enkrat tudi s telovadnimi točkami, ki so prav lepo uspeli. Zelo lepo napreduje naraščaj, ki šteje danes nad 80 članov. Enkrat je javno nastopil z nad 50 telovadci in izvajal proste vaje in proste vaje s palicami. Te vaje so bile tako lepo in enotno izvedene, da je mnoge do solz ganilo.

Sredi meseca januarja t. l. nam je smrt ugrabila iz naše srede fanta najlepših let Stefana Krala. Bil nam je vsem vzor in bil pri vseh priljubljen. Kako je cenil orlovsko organizacijo nam kaže to, da je že precej bolehen prihajal med nas in nam večkrat rekel: Bratje, med vas sem prišel in med vami hočem ostati do smrti. Tako se je tudi

zgodilo. Dne 21. januarja nam je nenadoma umrl. Pogreb njegov je bil zelo lep, marsikatero oko se je zarosilo. Spreveda se je udeležilo 50 članov z višjim naraščajem v kroju. Dragi brat! Zapustil si nam lep spomin! Na svidenje nad zvezdami!

Dne 28. aprila pa nas je zadela nova izguba. Smrt je pograbila iz naše srede moža, ki je bil Orel v mislih in dejanju in ki je z veliko vnemo širil med prekmurkim ljudstvom smisel za orlovstvo. Umrl je brat Stefan Horvat. Pred leti je bil dalekoznan godbenik. Ko se je v našem odseku ustanovil tamburaški zbor, je učil fante godbo. Še dva dni pred smrtjo je predaval na fantovskem sestanku in pol ure pred smrtjo je učil tamburaše godbo. Ta mali spomin smo Ti hoteli postaviti v naši »Mladosti«. Ti pa prosil pri Bogu, da postanejo naši prekmurški fantje dobri Orli! Martin Zerdin.

Vojaško pismo iz Velesa.

Bratje! Prve vojaške pozdrave vam pošiljam iz daljne Macedonije. Smo v mestu Velesu, to je mesto malo vzhodno od Skoplja, ki je glavno mesto Macedonije. Mesto leži ob reki Vardar, obdano je od precej visokih gora. Polja po dolini proti severozahodu so obsejana večidel z makom, le redkokje z žitom. V mestu vidiš raznovrstne rokodelce, vse ulice so polne raznovrstne robe. To je kričanja in ponujanja! Nad vse živahna pa je kupčija s pokalico, brozgo in limonado, vode so namreč tu nezdrave.

Macedoncem je tu zelo priljubljen nogomet. Ze prvo nedeljo po prihodu smo morali iti na sportno prireditev. Vrše se tudi razne prireditve za nas vojake. Tekmovanje čet v skoku, teku, bacanju bombe in natezanju vrvi. Bili smo tudi že v gledališču, ki ima oddaleč podoba enega izmed naših podeželskih odrov. Vse to nam prirejajo zato, da bi nas ohranili pri dobri volji. Vendar človek pri vedni nevarnosti pred podivjanimi komiti, pri tako nezdravih vodah in v tej grozoviti vročini ter še v skrbi za svoje zdravje ne more biti posebno vesel in dobre volje.

V splošnem pa lahko trdim, da nisem prišel med preveč slabe ljudi. Žalibog, da tukaj nikjer ni nobene katoliške cerkve, obojito nobenega katoliškega duhovnika. Pa upamo, da se bo za katoliške vojake sedaj nekaj več storilo, posebno, ko imamo novega slovenskega škofa v Skoplju.

Omenil sem že, da so tu vode nezdrave in je vsled tega zelo nevarna bolezen malarija, ki je v kratkem času zahtevala od naše čete prvo, a gotovo ne zadnjo žrtev. Bil je njena žrtev Nemeč, rodom iz Bačke, ki je prišel k vojakom zdrav in vesel, a ga je že čez tri tedne krila hladna macedonska zemlja. Brez katoliškega duhovnika in brez vseh pogrebnihi svečanosti smo ga zagrebli na pokopališču blizu kasarne. Bodi mu večni mir!

Bratje! H koncu malo naukov. Bodite vztrajni pri orlovskem delu in jamčim vam, da bo marsikatera zaušnica in psovka šla

mimo vas. Vsak gib in vsaka kretinja vam bo prišla prav in lahko boste ponosni, ko boste odbrani iz čete, češ da ste dobri vojaki. Priporočam vam tudi učenje zemljepisja in zgodovine Jugoslavije, ker boste tudi to rabili. Tudi znanje cirilice vam bo veliko olajšalo vaše vojaško službovanje. — Pripomniti moram še, da vsak dan prav pridno vežbamo vojaške sokolske vežbe. Pa saj to ne bo dolgo, saj se zopet kmalu vidimo v krasni Sloveniji, da nadaljujemo pot za našimi cilji. Bog živi! — L. V., bivši tajnik odseka iz Slovenskih goric.

Sv. Benedikt v Slov. goricah.

Pregled odsekovnega dela od septembarskega do marčnega občnega zбора. V pretečeni dobi je bilo delo Orla intenzivnejše nego prej, tako v prosvetnem, kakor v tehničnem in verskem oziru. Fantovski sestanki so bili redno vsakih 14 dni. Obravnavala se je snov za prosvetne tekme, zgodovina slov. naroda, Zlata knjiga, o varčevanju, o нравnih načelih v javnem življenju, o tisku, o veselih in žalostnih dogodkih po katol. svetu. Vršila sta se tudi dva sestanka pred orl. prazniki 8. decembra in 19. marca, kakor predpisuje Poslovnik. Bilo je 14 sestankov z 19 predavanji in 1 deklamacijo. V izobraževalni panogi našega dela moramo omeniti še dve prireditvi, in sicer Meškovo slavnost dne 23. novembra, ki je obsegala govor o življenju, delu in trpljenju rojaka Slov. goric, Ks. Meška, deklamacije in igro »Užitkarji«. Igra se je ponovila 26. decembra. — Tehnični del. Telovadilo se je redno vsak torek in nedeljo, bilo je dosedaj 20 telovadnih ur. Pa tudi naraščaj je imel v zimski dobi 13 telovadnih ur, in sicer v torek in petek po šoli. — Kakor v prosvetnem in tehničnem oziru, tako se nismo zanemarili tudi v verskem oziru. Ob vseh orlovskih praznikih so člani korporativno prejeli svete zakramente, ravno tako tudi 19. oktobra, ko se je tukaj pri Sv. Treh kraljih slovesno obhajal praznik posvečenja družin presv. Srcu Jezusovemu. Največ duhovnega užitka in verske poglobitve so članom nudile duhovne vaje v dneh od 26. do 28. marca, ki so se jih vsi člani skupno z drugimi fanti marljivo udeleževali. Vodil jih je g. misijonarju Tumpej iz Ljubljane. Udeležba je bila tudi od strani drugih fantov lepa. Duhovne vaje smo zaključili s skupnim sv. obhajilom, pri katerem so nastopili vsi člani v krojih. Pred zadnjim blagoslovom je bil Te Deum, »Tebe Bog mi hvalimo«. Da, zares hvala Bogu za te krasne dneve. Dal Bog, da obrodijo duhovne vaje stoteren sad. G. misijonarju Tumpeju pa iskrena hvala v našem imenu, pa tudi v imenu drugih fantov. Samo eno željo imamo, da se namreč zganejo tudi drugi odseki in prirede duhovne vaje, saj verske obnove smo potrebni vsi. Bog živi! Geratič Mirko.

Trebnje.

Dne 11. maja je zapustil naš odsek dosedanjí voditelj odseka, g. kaplan Pavlič.

Šel je v Macedonijo za vojnega kurata. Vedno se ga bomo s hvaležnostjo spominjali, kajti ves čas je z veliko vestnostjo deloval pri društvu. — Na praznik sv. Jožefa smo imeli skupno sv. obhajilo. Popoldne smo priredili akademijo. Večkrat uprizorimo tudi kako igro. — V zimskem času smo imeli fantovske sestanke po enkrat na teden. Udeležba je bila številna, ker so večkrat prišli tudi člani. Predavanja je imel brat podpredsednik. Sedaj pa imamo telovadbo redno vsako nedeljo. Fantje namreč ob delavnikih ne morejo priti, ker so nekateri zelo oddaljeni. — Bog živi!

Št. Ilj v Slov. goricah.

Med veselim delom za rast in napredek odseka nas je bridko zadela nenadna premostitev našega odsekovnega ustanovnika in prvega predsednika. Ni nas pa to oplašilo. Četudi so se ob tej priliki zagnali v nas nasprotniki z namenom, da nas razprše, se jim to ni posrečilo. Pokazali smo jim, da nismo bili v odseku samo iz osebnega prijateljstva do br. predsednika. Z ravno takim zaupanjem smo se oklenili novega predsednika, ki smo ga izvolili na marčnem občnem zboru. Članov je bilo prej 22, zdaj nas je 25 in se oglašajo še novi. — Praznik sv. Jožefa smo slovesno praznovali s skupnim sv. obhajilom. Veliki teden smo pa imeli tridnevne duhovne vaje, ki so se jih udeležili vsi dobri fantje v župniji. Povprečna udeležba je bila 60. Vsi srečni, zadovoljni in ojačeni za novo delo smo se na Veliki četrtek vračali od obhajilne mize. Bog daj pomlajenim mladeniškim dušam stanovitnost!

Stari trg pri Ložu.

Po dolgotranjem molčanju nekoliko poročila iz naše doline. — Okrog božiča nas je zapustil g. Rupert Smolik, tukajšnji učitelj. Postal je žrtev tistih razmer, kot danes mnogi drugi. Bil je goreč in vnet delavec pri odseku, zato ga tudi zelo pogrešamo kot vedno dobrega prijatelja in organizatorja »Orla«. Mnogo navdušenja in lepih naukov je zasejal med nas, kar sedaj rodi sadove. — Kajti, kljub odhodu gorečega kulturnega delavca g. Smolika, odsek dobro uspeva. Naši »kolegijalni« nasprotniki so mislili, da bodo ravno s tem zadali odseku smrtonosni udarec, a so se zmotili. Imamo namreč kakor prej tedenske sestanke, dvakrat v tednu telovadbo in tudi druge posle, ki jih zahteva orl. organizacija, vodijo fantje z največjo vztrajnostjo. To vse so sadovi dolgotrajnega delovanja g. Smolika. — Kakor vsako leto po vojni, smo imeli tudi letos 5. aprila telovadno akademijo. Priredili smo jo skupno z orliškim krožkom. Pokazali smo ponovno, kaj premorejo naše moči. Po sodbi soudeležencev, ki se razumejo tako na telovadbo, kakor tudi na deklamiranje in petje, so vse mnogoštevilne točke prav dobro izpadle. — (Drugo, kar ne spada v dopis, smo črtali. Zadevo okrožja je prejela O. P. v poslovanje. Op. uredn.)

Za šalo in zares.

Za smeh.

Ubogljiv pes. Veste, da je težko najti bolj ubogljivo živalico kot je tale psiček. Če rečem psu: Ali greš sem ali ne, gre takoj sem, ali pa ne!

Odveč. Stražnik: »Kaj ne veste, da mora voznik zvečer imeti luč?« — Voznik: »Ne pomaga nič, moj konj je slep!«

Uganke naših Orlov.

Urednik: Peter Bulkovič-Domen,
Zgonik, p. Prosek (Italija).

1. Paznica.

(Miroljub, Kočevje.)

V pevskem društvu v K. so izvolili nastopni odbor:

Lipe Matjan,
Stjepan Mavrin,
Nejko Vesel,
Pavel Prosen,
Viljem Mežan,
Alojzij Kosmač,
Anton Vodnik,
Kasijan Godnič,
Leopold Vodičar.

Če vzameš iz vsakega imena po dve zaporedni črki, dobiš Fr. Cimpermanov stih.

2. Demant.

(Fr. Bohanec, Maribor.)

a	1. soglasnik
a a a	2. moško krstno ime
a a b d g	3. poljedelsko orodje
i i j k l l l	4. — — —
m n o o	5. kar manjka Slovanom
r s s	6. žuželka
t	7. soglasnik

Od zgoraj navzdol dobiš to, kar mora vsak Orel dobro poznati, sredi počez pa to, česar naj bi tudi ne manjkalo v nobeni orlovski družini.

3. Pošetnica.

(Miroljub, Kočevje.)

Valentin K. Sraka

Kaj je ta mož?

4. Stara knjiga.

(Danijel Anžič, Polje.)

Rešitev uganke je poslati v zaprtem pismu do 5. julija na uredništvo »Mladosti«, Ljubljana, Ljudski dom. Izžreban rešilec vseh uganek dobi izvod novoizšle knjige: Sveto Pismo.

Rešitev uganke v 5. številki:

1. Skrit pregovor: Materina ljubezen vse premaga. — 2. Poizvedujoča čebelica: Ali je vaš odsek ustanovil Čebelico? — 3. Enačba: Slovenija. — 4. Tombolska karta: 1 par škornjev.

Vse uganke so prav rešili: Franc Bohanec, Maribor; Franc Modrinjak, Maribor; Henrik Čamernik, Poljane pri Ljubljani; Edmund Kmecl, Maribor; Jožef Lasbacher, Ivanjci; Ludovik Domanjko, Žihlava in Ivan Silič, št. Vid nad Ljubljano.

Izžrebana sta bila: Franc Bohanec in Jožef Lasbacher.

Vsebina 6. štev. Prosveti in omiki: Dr. G. Rožman: Za praznik sv. Alojzija. — A. Napret: Velik prijatelj mladine. — I. Mrak: Kres. — Dr. I. Pregelj: Liliya mogota. VI. Na Gorenjskem je fletno. — Orlovske tekme 1. 1925. — Škender: Prepelica. — † J. Okorn: Oreharjev Francelj. — Otokar J.: Kako se mora kolerik vzgajati? — L. Turšič: Diogen. — F. Pengov: Pogovor s prijateljem Hohnjačem. — I. Sušnik: Pogled na zvezdnato nebo. — To in ono: Telovadna in sportna poročila. — Urednikov radió. — Iz kraja v kraj. — Za šalo in zares.

Pletilni stroji

Veliko kupcev obžaluje neprevidni

nakup pletilnih strojev od nezanesljivih oseb ali tvrdk. Ako hočete imeti res zanesljiv in najmodernejši stroj, in če treba tudi pouk, se obrnite na samozastopstvo

Fran Kos v LJUBLJANI, Židovska ulca 5 ki nudi le prvovrstne pletilne stroje obče priznanih najboljših in najstarejših tovarn, z jamstvom za stroj in vsakršno popravilo po najnižjih tovarniških cenah.

Lične ilustracije in jasni klišeji

dajo reklami šele pravo lice!

Jugoslovanska fiskarna Ljubljana, Kopitarjeva ulca 6

Klišarna Litografija Kameno-
in offset-tisk - Rotacija - Stereotipija - Knjigo- in umetniški tisk

Naša domača Kolinska cikoriija

je izborna in izdatna.

Zelo priporočamo!

Salda-konti, štrance,
blagajniške knjige,
= amerik. žurnale =
odjemalne knjižice

itd. — nudi p. n. trgovinam po izredno ugodnih cenah

knjigoveznica K. T. D.
v Ljubljani, Kopit. 6/II.

TEODOR KORN

Ljubljana, Poljanska cesta 8

se priporoča cenjenemu občinstvu za izvrševanje vsakovrstnih

kleparskih in vodovodnih instalacijskih del ter za pokrivanje streh.

Vsa stavbna in kleparska dela v priznano solidni izvršitvi. Proračuni brezplačno in poštne prosto. Popravila točno in po najnižji ceni.

Podružnica v TRSTU, Via Miramare 65, ki jo vodi poslovodja g. Franjo Jenko.

Stavbno podjetje IVAN OGRIN

LJUBLJANA, Gruberjevo nabrežje št. 8
(telefon 426)

se priporoča za vsa stavbna dela ter nudi po zelo nizkih cenah vseh vrst

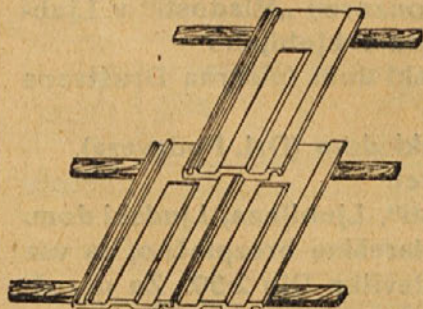
♦♦♦♦♦♦♦♦ opeko ♦♦♦♦♦♦♦♦

(strešno, zarezano in navadno opeko, bobrovec, žlebnike, opeko za tlak) in cementne cevi.

Lastna opekarna na Črnučah.

Zaloga tudi v Ljubljani.

Najcenejše strešno kritje!

Združene opekarnе d. d.
v Ljubljani, Miklošičeva c. 13
(prej Vidic - Knez, tovarne na Viču in Brdu)

nudijo v poljubni množini, takoj dobavno, najboljše, preizkušene modele strešnikov z eno ali dvema zarezama, kakor tudi bobrovcev (biber) in

== zidno opeko ==

Na željo se pošljeta takoj popis in ponudba.

Orel, naročaj vse društvene in odsekovne potrebščine pri lastni zadrugi! Ne podpiraj nasprotnikov! Zato kupuj le pri Društveni nabavni zadrugi! Svoji k svojim!

Pravo Schichtovo milo z znamko „Jelen“

je že 60 let znano kot najboljše in najizdatnejše od vseh vrst pralnega mila. —

Pravo samo z imenom „Schicht“ in znamko:

„Jelen“

Zahtevajte cenik!

Zahtevajte cenik!

Društvena nabavna zadruga

v Ljubljani (Ljudski dom)

ima v zalogi:

**vse potrebščine za kroj,
telovadne obleke, telov. čevlje,
poslovne tiskovine in
knjižice za odseke.**

Tiskovine za ČEBELICO. Zaloga knjig „Orlovske knjižnice“. — Zaloga vseh potrebščin za šminkanje igralcev.

Sprejema vloge v **Centralno Čebelico** in jih obrestuje po 6%.

Kupujte pri lastnem podjetju!

MLADOST

glasilo Orlovske Podzveze v Ljubljani, izhaja 17. v mesecu. — Urejuje Jože Jagodic, Ljubljana. — List izdaja konzorcij „Mladosti“ v Ljubljani. — Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Upravništvo je v Ljubljani, Ljudski dom (pisarna Društvene nabavne zadruge).

Uredništvo je v Ljubljani, Ljudski dom (Orl. Podzveza).

Odgovorni urednik: Franc Zabret.

Naroča se: Upravništvo „Mladosti“, Ljubljana, Ljudski dom.

Naročnina: Za redne člane in starešine brezplačno, za vse druge Din 30.— letno; posamezna številka Din 2.50. Za naročnike izven Jugoslavije po dogovoru.